

# KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)  
Telefon szám 16.

Felelős szerkesztő: SOÓTHY GYULA.  
LAPTALAJDONOS  
AZ ERDELYI RÓM. KATH. IRODALMI TÁRSULAT

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:  
Egész évre — — — — — 8 kor.  
Félre — — — — — 4 "  
Negyedévre — — — — — 2 "  
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

## Hadi Zászlószög IN MEMORIAM 1914—1915.

Az a titáni küzdelem, melyet Ausztria-Magyarország, hűség és nagy szövetségeseivel, Németországgal karöltve közel egy esztendeje — mondhatni — a fél világgal folytat, annyi babért font már a diadalmas szövetséges fegyverekre, hogy az már ma is méltán bámulatba ejti e világháboruban érdekelt és nem érdekelt népeket egyaránt. S ha majd fölkel a történelem napja s megvilágítja mindazt, amit ma szorongó ellenfeleink keserű és irigy hallgatással a homályba iparkodnak temetni, — soha dicseljesebb napokat még nem fűzött Clio a világtörténelembe.

S amikor kérdezzük, hogy mi az oka annak, hogy zászlóinkat győzelemről-győzelemre viszik katonáink, erre csak két feleletünk lehet. Az egyik az, hogy hadseregünk minden egyes tagja, a legelső vezetőtől a legutolsó katonáig tudja, hogy igazságos ügyért fogott fegyvert. Ez a tudat fokozza lelki és testi erejét, ez acélozza meg a kardját s e miatt seprí el maga előtt, a részben hasonlóságból, részben öntudat nélkül harcba vitt ellenfeleink százazreit és

millióit. De van még egy másik tudatos érzése, amely nem értékelendő kevessebbre amannál. Tudja, hogy mialatt hős katonáink a harcterek véráztatta földjén száguldottak diadalról diadalra, itthon az apák és testvérek, a nemzet egész fegyvertelen zöme, szintén diadalmasan megvívta csatáját. Megvívta keze munkájával, takarékosága gyümölesével és amit elsősorban kellene említeni, lángoló hazaszeretetének áldozatkészségével. Tudja, hogy bármily veszedelem érje őt a harmezőn, az itthonmaradottak nem feledkeznek meg gondoskodni róla s hozzátartozóiról.

Künn a harmezőkön a nemzet kardja, itthon pedig szíve győzhetetlen erővel sugározza be Szent István koronáját. Helyesen mondotta Magyarország miniszterelnöke egyik beszédében, hogy: „vajjon ennek a nemzetnek minden fia, ennek az országnak minden polgára, nem tudja-e az áldozatkészség, a jótékonyosság folytonos példáiban, hogy a szeretet jótévő nemtője áldásosabban működik most, mint a béke mindemapi foglalkozásai között?”

Valóban a háború megérteti az embereket, hogy nem állhat minden egyes egyén ugyanazon a helyen, de bárhol áll is, szolgálhat és kell is szolgálnia a közös cél elérésére.

Ennek tudatában fordulunk újból a hazafiás magyar társadalomhoz, hogy a jótékonyosság gyakorlásának egy újabb forrását nyissuk meg számára.

Egy műveszi kivitelű, bronzból készült H a d i Z á s z l ó s z ö g e t hozunk forgalomba, amely díszes tokkal együtt darabonként 15 koronába kerül.

*Azok a néma zászlók, melyek nem harcerekben lobognak, hanem itthon maradván szimbolizálják az egyes erkölcsi testületeket, egyleteket, jogi személyeket stb., nem lehetnek el anélkül, hogy egy egységes jelvénytől most folyamatosan lévő korszak emléket meg ne örökítsék.*

*Nem maradhat el e jelzés az egyházi zászlókról sem, amelyek a mennyei dicsőséget hirdetik, — hirdessék egyúttal vitéz hadseregeink földi dicsőségét is.*

*Hirdessék az igaz ügy diadalát, melyért küzdünk, díszelegjen ott e szög minden zászlón, az igazság győzelmének emlékére, megörökítésére annak, hogy Magyarország fennmaradásáért és egy újabb, dicseljesebb s talán boldogabb ezredév megalapozásáért folyik a küzdelem: in Memoriam 1914—1915., mint e Hadi Zászlószög jellegé mondja.*

De nem fogják elmulasztani e jótékonyági vállalkozásunk támogatását bizonyára a hatóságok, vármegyék, vá-

## Szent Anna napja és a szamosújvári országos vásár.

Dr. Temesváry János.

Aligha akad széles e hazában valaki, akinek bár halvány sejtelmé volna arról, hogy minő komoly veszélyben forgott Szent Annának a több mint másfél évezred óta mindig július hó 26-án tartatni szokott ünnepe abból az egyszerű okból, mert véletlen összetalálkozás folytán a szamosújvári országos nyári vásár ugyanerre a napra esett. Ez a fura eset nem a krónikások, hanem az erdélyi püspöki levéltár iratesomagjai között szerényen meghuzódó egykorú eredeti irat följegyzése szerint Mária Terézia dicső királynőnk idejében, az Údv 1771-ik évében történt. Ekkor fordult ugyanis dr. Barcodár József, a Rómában végzett jeles képzettségű szamosújvári örmény káplán Bajtay erdélyi püspökhöz azzal a kéréssel,

hogy minden befolyását latba vetve Szent Anna napját a már említett okból tétesse át a római szentszékkel más napra. Ez az ékes, olasz nyelven megírt érdekes kérelem így hangzik:

„Eccellentissimo e Reverendissimo Signore! Jelen soraimmal első sorban is bátor vagyok Nagyméltóságodnak hódolatot és ama kötelei tiszteletemet följajánlani, amely szívetem Nagyméltóságod magas személye iránt minden körülmények között eltölti. Nagyméltóságod valószínűleg tudomással bír arról, hogy városunkban, illetőleg hitközségünkben van egy Szent-Anna tiszteletére épült kápolna is, amelynek kiadásait erről a kiváló szentről elnevezett társulat tagjai fedezik. Ebbe a társulatba úgy a római szentszéknek, mint Nagyméltóságod dicső elődjeinek engedélye alapján igen sokan léptek be, s valamennyien a szentszék különös kegyéből a társulat védőszentjének ünnepén teljes búcsúban részesülhetnek. Csak az a bökkenő, hogy

épen Szent Anna-napjára, azaz július 26-ára esik városunk országos nyári vására is. Ennek az összetalálkozásnak természetes folyománya aztán az ünnep profánácziója. Nem képesek ugyanis a többnyire üzérkedéssel foglalkozó társulati tagok ugyanegy napon a társulati szabályok által előírt vallási köteleimnek is megfelelni, üzetlüknek is eleget tenni. Éppen azért, hogy ily kötelmi összejelzőzés a jövőben elő ne fordulhasson és a tagok védőszentjük ünnepén a szentszék által kegyesen engedélyezett teljes búcsúban kivétel nélkül részesülhessenek, úgy a helybeli lelkészkező papság, mint a társulati tagok nevében azzal az alázatos kérelemmel járlok Nagyméltóságod magas színe elé, hogy kegyeskedjék hathatós befolyásával a római szentszéknek készközlöni azt, hogy a július 26-ára eső Szent Anna ünnepe más napra tétessék át. Kéréssemnek kegyes meghallgatásáért és Nagyméltóságod főpásztori áldásáért esve s fölszentelt jobbát hódolatteljesen

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák, zászlók. stb. gyára. — Arjegyék kívánatra ingyen és bérmentve.

rosok, községek, iskolák és köztintezetek stb. sem, melyek mindegyikének van legalább egy-egy zászlaja, mely ott lóg meg a megfelelő helyén már most is, mikor megjön a messze harcterekről a dicső diadalnak híre és kigyulladnak az örmütűzek a legkisebb kunyhótól a királyi palotáig.

*Sőt hogy azok se szoruljanak le a jótékonyág ez újabb teréről, kik zászlókkal nem rendelkeznek, (asztaltársaságok, bankok, pénzintézetek, magánosok stb.), gondoskodott az Országos Hadsegélyző Bizottság arról, hogy a Hadi Zászlóság passe-partout-ban, vagy márványba illesztve, a falon mint dísz tárgy, esetleg előki asztalon, mint levélnyomó, külön megrendelésre szintén forgalomba hozathassék.*

Az Országos Hadsegélyző Bizottság Jelvényosztálya nem fog ismerni fáradtságot, hogy a hazafias közönség szívéhez és a társadalom minden rétegéhez hozzáférközzék, — meg vagyunk róla győződve, hogy viszont az itthonmaradtak lelkes és áldozatkész serege hű marad önmagához s nem zárja el nemes szívét e vállalkozásunk előtt, főleg akkor, midőn ez alkalommal egyesületekhez és más alakulatokhoz fordulunk, amelyeknek a hozandó áldozat bizonyára könnyebb, mint az eddig már amúgyis erősen igénybe vett magán-személyeknek.

*Legyen szabad még azt a kérelmet is intéznünk az összes egyesületekhez és társulatokhoz, hogy a Hadi Zászlóság, a mai nagy idők emlékére és mindenkinek épülésére egy hazafias ünnepély keretében zászlójukba beleillesztés s az ünnepély napjáról osztályunkat értesíteni kegyeskedjenek.*

Vitéz katonáink megérdemlik, sőt elvárhatják tőlünk, hogy a bennük élő erkölcsi erőket ezzel is fokozzuk, mert mint *gróf Andrássy Gyula* mondotta: „a világháborút erkölcsi tényezők fog-

csokolva, a legmélyebb tisztelettel kifejezése mellett maradok

Nagyméltóságodnak legalázatosabb szolgálója és káplánja

Szamosújvár, 1771. június 1.

Barchodár József segédlelkész.

Bajtay püspök e sorok átoltvasásakor nagy dilemma előtt állott. Ugyanis, ha tudta is, hogy Szamosújvárt is, mint hazánk minden városában, állat- és kirakóvadásrok tartatnak, de hogy ezeknek oly messze kiható hatása legyen, az már őt valóban meglepte. Oly nagymérvű volt zavarja, hogy — miként a rossz nyelvek rehesgetik — még a homlokán tajtékzó verejtékesöppeket is parókájával törülte le. Tépelődése még hatványozódott, midőn eszébe jutott az a szláv rege, mely szerint a mennyből kilődött ördög földre zuhantában több darabban hullott szét s a szélrózsa minden irányában estek részei. Feje Spanyolországba hullott, keze Magyarországba, szíve Olaszországba, hasa és torka Németországba, lába Franciaországba, erszényét pedig egy örmény ragadta magához. Azért vált a franciából oly kiváló tancos, azért szereti a német a hasát és az árpalevet, azért oly dőlyfős a

ják eldönteni, és az fog győzni, aki ügyének igazságában és győzelmében erősebben és tovább tud hinni, aki erősebben tud akarni és többet tud szenvedni.”

És minthogy a magyar szív eddig nem mutatkozott kevesebbnek a magyar karnál, s minthogy e viharból Szent István koronájának tündöklő sugárzásban kell kikerülnie, minden kövén csillogjon ott nemzeti érvényesülésünk és haladásunk fénye, véruinkkel tegyük pirosabbá rubinjait, a jótékonyág nemes tűzével pedig tegyük ragyogóbbá aranyát.

Dr. Horváthy Géza.

## „Sancta Maria“ leányárvaház és nevelőintézet.

I.

Egyházmegyénk ezen legújabb kis intézetéről amnyi téves hír jelent meg a lapokban hónapokon át, hogy célszerűnek tartjuk az intézet keletkezéséről és mai állapotáról tárgyilagosan tájékoztatni az érdeklődőket és egyúttal fellívni arra az egyházmegyénk ít. papsága figyelmét.

Dr. Bilinszky Lajos igazgató, a Szent Ferencrendi nővérek nagyszabású intézetének 50 éves jubileuma alkalmával ötvenezer korona alapítványt tett egyházmegyénk területén alapítandó leányárvaházra. Pappá szentelése 25 éves évfordulója alkalmával még 25.000 koronával nevelte az alapítványt. Majd az ajándékul kapott 17.654 K. 77 fillérrel gyarapította azt és így a 3838 K. 42 fillér időközi kamatokkal együtt 96.493 K. 19 fill-re növekedett az összeg.

Az alapítványtevő úgy gondolkodott, hogy ha még életben létesül az árvaház, Isten segítségével talán olyan erkölcsi támogatásban részesítheti azt, hogy nemcsak megerősödik a gyöngye kis esemete, hanem esetleg növekedését, fejlődését is biztosíthatja. Másrészt azonban a most

spanyol, azért oly ármányos, ravasz és hűszegő az ördög szívéből származott olasz, azért oly bátor harcos a magyar s végre azért első az örménynél az üzlet.

Igen, első az üzlet — ismétlé sóhaja közben a püspök — de az is igaz, hogy, ha a kutya a malomba jár, e hivatlan látogatások megszüntetése végett nem a malom kell lebontani, hanem a kutyát, kell láb alól eltetni. Ha első az üzlet is, az egyház évezredes rendelkezésének mégis érvényt kell szerezni. S mint a királyi udvar légkörében otthonos és ügyes diplomata pár sorával kettévágta a gordiusi csomót. Tollat ragadott s a Szent Anna ünnepet zavaró szamosújvári országos vásárt az erdélyi kormányzék útján egyszerűen július 25-ére tette át. Ennek a hely — jobban mondva időcserének aztán még az az előnye is megvolt, hogy ezentúl a Szt. Anna társulat tagjai, kivált ha a vásáron busás haszonnal sikerült árúcikkeiken túladniok, a következő napra eső társulati ünnepükön annál nagyobb buzgósággal végezheték ájtatosságukat, sőt este az u. n. Anna-bálokon örömiükben akár a fejük tetejére is állhatták.

dühöngő világháborúban elesett hősök iránti hazafias kötelességünk azt parancsolja, hogy mindent megtegyünk árván maradt gyermekeik fölnevelése érdekében. Mind a két szempont azt a felhórást látszott igazolni, hogy, ha kevés is az alapítvány, mégis ne kamatoztassuk azt, hogy majd valamikor a messze jövőben alapítványnak azon árvaházat, hanem bármily szerény keretek között is, teremtsük meg azt ma.

Miután ez a gondolat már elhatározásá érlelődött, az a kérdés merült fel, hogy hol létesüljön ez az árvaház. A kérdés eldöntésénél csak az lehetett irányadó, hogy ott, ahol szent vallásunknak és egyházmegyének a legnagyobb szüksége van arra. Hosszú időt át gondos tanulmány tárgyává tette az alapítványtevő ezt a kérdést. Sokat imádkozott és kikeré ahoz értő tapasztalt férfiak tanácsát is. Végül minden kétséget kizárólag kijegyesedtet a meggyőződés, hogy Sepsiszentgyörgy az a hely, ott nincs semmiéle katolikus iskola, ott a legszükségesebb. (Érdekes, hogy amikor a kegyelmes Főpásztor megtudta, az volt a legelső megjegyzése, hogy nagyon jól választott, nem is választhatott volna jobban.)

Legelőször is a sepsiszentgyörgyi esperes-plebánossal közölte az alapítványtevő a tervét, aki a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel karolta azt föl és azon meggyőződésben, hogy egész egyházmegyénkben sehol sincs arra nagyobb szükség mint ott, az első pillanattól kezdve mind a mai napig a legbuzgóbb és minden áldozatra kész híve és támogatója az eszmének.

Azon célból, hogy az egész összeg az árvák eltartására legyen fordítható, sokaknak és köztük a legilletékesebb köröknek a biztatására i. évi május hó 8-án a következő kérelem járult az alapítványtevő Háromszékvármegye törvényhatóságához:

„Történeti időket élünk. Hazánk, nemzetünk sorsa forog kockán. De ebben a gigászi küzdelemben büszkén tekinthetünk hőseinkre. Az oroszláknént küzdő magyar katona ismét dicsővé, ünnepeltté tette a magyar nevet egész Európában.

Az élet-halál tusa azonban még tart, a végső győzelem még távol van és nekünk itthonmaradottnak szigorú kötelességünk mindent megtenni, hogy véreink ott, az ádáz harcok közepette, azzal a nyugodt öntudattal lelkökben, hogy családaiukról, árváikról mi gondoskodni fogunk, főnkelt lélekkel, hősi elzántsággal áldozzák fel azt, ami nekik és nekünk a legkedvesebb, életüket, drága hazánk, magyar, nemzetünk és édes mindnyájunk védelmében.

A nagy idők e nagy gondolatainak hatása alatt fogamzott meg lelkemben az elhatározás, hogy főképpen irodalmi munkássággal szerzett filléreim letegyen a haza oltárára és ha nemes Háromszékvármegye ebben a hazafias elhatározásomban segédkezet nyújt, mi legyünk édes hazánkban az elsők, akik megértvén a nehéz idők járását, katona árváink számára a legrövidebb időn belül az első árvaházat fölállítjuk.

A múlt év május havában az erdélyi püspök kezéhez letett 50,000 koronás alapítványomhoz még 25,000 koronát adomá-

nyozok és az egész összeggel nemes Háromszék-vármegye székhelyén, Sepsiszentgyörgy városában apácák vezetése alatt álló és leányiskolával összekötött róm. kath. leányárvaházat alapítok, ha ezen hazafias tervem megvalósítását Háromszék-vármegye lehetővé teszi azért, hogy a Sepsiszentgyörgyön, Sétátér-utcában levő 7. számú földszintes házat és telkét az alapítandó árvaháznak örök időkre tulajdonjoggal átengedjék. Ezzel szemben az alapítólevélben szintén örök időkre készségeket biztosítok nemes Háromszék-vármegyének jogot arra, hogy a fölveendő árvákra nézve négy hely betöltésére mindenkor felvételi ajánlatot tehesse.

Remélem, ha Isten életet ad, hogy ezen szerény alapítványomat még növelhetem. Miértis hazafias tisztelettel kérem nemes Háromszék-vármegye T. Törvényhatóságát, kegyeskedjék szerény ajánlatomat elfogadni, hozza meg e nehéz időkben a maga részéről is azt a hazafias áldozatot, hogy szegény, elhagyatott katonárvaink mielőbb gondosabb, szerető otthont leljenek."

(Folytatjuk.)

## A plebános és káplánja.

(Fejezetek: H. Dubois, A gyakorlati lelképásztör híres munkájának német fordításából Mainz, 1860.)

H.

És ez nemcsak akkor áll, ha a plebános fedhetetlen, de még akkor is, ha, — amitől örizzen meg a jó Isten, — egy némely olyan fogatkozás is észlelhető volna rajta, amelyektől az emberi gyarlóság sohasem mentes. Ha a dolog így is állana, ne utánozza a tiszteletlen Kám viselkedését atyjával szemben, hanem miként Szem és Jáfet, fordítsa el a szemét és borítsa be a szeretetnek a köpenyével azokat a csekély fogatkozásokat, amelyeket Istentől adott lelki atyján észrevesz. Inkább gondoljon saját hibáira, amelyeket megjavítani köteles, mint az előjárójáéra, amelyekért nem ő a felelős. Gondolja meg továbbá, hogyha majd egykor ő is plebános lesz, neki is jól fog esni, ha káplánjaiban megtalálja a tiszteletnek, odaadásnak és alárendeltségnek ama értékeit, amelyeket mi itt neki oly annyira ajánlunk.

Igen nagy fájdalmat okozna az nekünk, ha csak egyetlen káplán is visszaélna az alábbi tanácsokkal, amelyekkel éppen a teljes rendet akarjuk helyreállítani és minden plebánián uralomra juttatni. — De térjünk magára a dologra.

2. Nagy tévedés azt hinni, hogy az eredményes vagy eredménytelen lelképásztör működésre kevés hatása van annak, hogy a plebános és káplánja között a legtökéletesebb egyetértés uralkodik-e vagy se. Ha meg van zavarva ez az egyetértés, akkor az egyházközség két vezetője elégedetlen, levert, rosszkedvű, irigy, sőt talán féltékeny egymásra és ezért képtelen odaadással követni a lelképásztör buzgóság szavait.

**Mindenki teljesítse kötelességét és jegyezzen a hadikölcsonre.**

Ha meg is van még ez, a baj éppen akkora, mintha nem volna meg; a következmények csaknem azonosak. Mert hogyan lehet valamely munkát eredményesen megkezdeni, folytatni és befejezni, ha az a két férfi, akiknek kezeire van bízva, bizalmatlan, zárkózott és visszataszító egymással szemben? Vajon meg lesz-e ilyen esetben az az egység a szándékban, egymás fáradozásainak kölcsönös támogatása, az az egyetértés és egyöntetűség, amelyek nélkül sikerről szó sem lehet? Vajon nem lesz-e kizárólag már ez a körülmény is, hogy egyik a kettő közül tett javaslatot valamely jó munkára, elegendő arra, hogy a másik ne fogadja el, vagy legalább is működését megtagadja?

Vajon titokban maradhatnak-e sokáig a plebánián uralkodó ilyen állapotok? Nem történhetik ennek következtében magában a hitközségben is szakadás? Vajon nem lesz-e, a két fejnek megfelelően, két párt is, két haremező, két hadsereg? És lehetséges-e ilyen körülmények között áldásosan működni?

(Folytatjuk.)

## H I R E K.

— **Személyi hír.** Főpásztorunk október 31-ig Budapesten volt. November 1-2. napjait Zavaron töltötte, 3 — 6. napokon lelkigyakorlatokat végzett Pozsonyban a Jezsuitáknál, 7. és 8-át Budapesten tölti és november hó 9-én tér vissza székhelyére.

— **Kinevezések.** Sipos Károly ideiglenesen nyugdíjaztatván, Kilyénialvára Pál Dénes küldetett. Antal Jánost Székelyvarságra plebánosnak, Biró Sándort Futásfalvára lelkésznek nevezte ki a főpásztor. Sipos Sándor székesegyházi káplán lett.

— **A püspöki konferencia** mely mult hó 27-én folyt le Budapesten foglalkozott több olyan ügyekkel, melyeket az immár másfél év óta dúló világháború tett aktuálisokká, nevezetesen a hadiárvaik érdekében történő társadalmi akciók felkarolásával, a rokkant katonák ügyével és a harangoknak hadicélokra való felajánlásával, tárgyalta a lengyel katolikus püspöki karnak átíratát és a Nemzeti Fogadalmi Templom érdekében megindult akció ügyét. Foglalkozott a harmadik hadikölcsonnek minél sikeresebbé tétele érdekében még szükségesnek mutatkozó egységes főpásztori intézkedések megbeszélésével. A háborúval kapcsolatos kérdéseken kívül foglalkozott a püspöki konferencia több tanügyi és iskolai kérdésekkel. Végül foglalkozott a püspöki karnak plénuma az északamerikai Egyesült-Államok katolikus püspöki karának választásával, amely ez az amerikai magyarok egységes lelki gondozása tárgyában a magyar püspöki karnak hozzája intézett átíratára adott és elintézte több kath. intézménynek eléje terjesztett ügyét.

— **A halottak emiékete.** Még tele volt a lelkünk a mindenszentek ünnepének diadalmas érzésével, amikor az Egyház hívó szavára beléptünk a halottak birodalmába, hogy elmélyedjünk és megittasodjunk

nem a gyarló földi életnek, hanem az örökéletnek gondolatától. . . A sírdombok fölött kesergő, nehézszívű, bánatos emberek mily felemelő, mily megnyugtató volt hallani a papnak ajkáról; a síron túl is van élet, van örökélet, ahol nem ismerik a szenvedéseket és kereszteket, csak a szeretetnek és boldogságnak mindent átölő hatalmát.

Mindenszentek ünnepének estéjén a gyulafehérvári temetőben könyörgések és szentbeszédok voltak. Az új temetőben Balázs Ferenc kanonok-plebános beszélt, megragadva a lelkeket gondolatainak mélységével és kifejezésének szárnyalásával.

A régi temetőben az imát Vécsey bárótanár tartotta. A katonatemetőben volt magyar, német és román szentbeszéd; az elesett hősök sírjait egyforma díszes koszorú borította és minden sír ki volt világítva.

Halottak napján két ünnepélyes szentmise volt a székesegyházban; az egyiket Tamási Áron nagyprépost, a másikat pedig Balázs Ferenc kanonok mutatta be az elesett hősökért. Szerdán az erdélyi püspökökért, szombaton az egyházmegye elhunyt plebánosai és egyházi személyeieret volt requiem.

— **Szentségimádás.** Holnap, november 7-én az Oltáregylet az irtalmas nővérek templomában egész nap szentségimádást tart a háborúban elesett hősök lelkéért; a szentbeszéd és litánia délután 5 órakor lesz.

— **A Karitásra adakoztak:** Báró Vécsey J. Aurél dr. teol. tanár 100 kor.; özv. Frölich Gyuláné 10 kor.; Círlea Aurélné 30 kor.; dr. Roska Miklósné 10 kor.; Erdélyi János és neje 20 koronát. Hálásan köszönjük.

— **„Eltűntek Lapia“.** A Magyar Vörös Kereszt Egylet egy új folyóiratot indított meg, amelyben kutatni lehet azon hadba-

### Megbízható kath. cég!

A pécsi országos kiállításon arany éremmel kitüntetve.

**Ruzsinszky Béla**  
oltárépítő  
PECS, Tábort-utca 4. sz.



Géperőre berendezett műintézetében olcsón készít bemutatott rajzok szerint oltárt, szószéket, padokat stb. Szállít teljes templomberendezést és elvállal régi oltár és szószék aranyozását és szobrok színezését.

vonultak után, akik magukról hosszú idő óta nem adtak életjelt és akikről a hivatalos tudakozó intézmények semmiféle felvilágosítással sem tudtak szolgálni. A lapban az eltűntek személyleírását és arc-képét is lehet majd közölni magyar, német és szláv nyelven.

— **Drótnélküli telegráf a hátizsákban.** Egy újfajta telegráfot fedeztek fel, amely katonai célokra kiválóan alkalmas. Őt hátizsákban elhelyezhető. Mindegyik ember körülbelül 20 kg-nyi terhet hord. 15 perc alatt fel lehet szerelni az egész állomást; hatástávolsága 25—50 km. közt váltakozik, aszerint, hogy milyen talaj esik közbe.

— **Háborús imádság.** Püspök urunk rendelete értelmében minden szentmise után el kell mondani egy Miatyánkot, egy Üdvözlégy-et ezzel a fohással: Oh bűn nélkül fogantatott Szűz Mária könyörögi érettünk, kik Hozzád menekszünk. Sokan csak egyszer mondják a fohászt, mások pedig háromszor. A helyes az utóbbi, mivel a törvényhozó püspök is háromszor mondja.

— **A mai Vezetőnk** már másodszor hozzuk, mert az első felhívásnak csekély volt az eredménye. A mostani felhívásra Oltáregyletünk 15 koronával megváltotta a zászlószöveget.

**Szent Károly napja** a székesegyházban Püspök urunk névnapja alkalmával az ünnepies nagy misét Zomora Dániel vikárius tartotta. Jelen voltak az intézetek s az oltáregylet testületileg. Utánna az aulában kitett ivre irták fel hódolatukat.

— **Halálozás.** Gergely Ignác székesegyházi kanonok í. hó 2-án reggel Kolozsvárt meghalt. E hirre a káptalan 3-án rendkívüli ülést tartott, melyben elhatározta, hogy szerdán és csütörtökön délben a székesegyház harangjait meghuzatja; s a temetésre Tamási Áron nagyprépost szerdán elutazott s érette a gyászmisét ma reggel háromnegyed 7 óraker a székesegyházban megtartották.

— **Özvegy Klodai Krzyzewsky Rezsóné** szül. nagyajtai Donáth Mária életének 86-ik, özvegyiségétk 35-ik évében a halottas szentségek ájtatos felvétele és rövid szenvedés után í. évi november 1-én d. u. 4 óraker Istenhez költözött. Temetése november 3-án délután 2 óraker volt. Az elhunyt buzgó oltáregyleti tag volt.

— **Hősi halál.** Mayer Ödön országgyűlési képviselőnek két fia egy ezredben harcolt: Jenő és Ákos, mindketten a 4-es huszárezredben. Az idősebbik: Mayer Jenő hadnagy, aki az első naptól kezdve a fronton küzdött és első ízben való sebesülése után még télen másodszor tért vissza a harctérre, október 15-én fejlővés következtében az orosz harctéren hősi halált halt a hazájáért, amelyért utolsó percéig önfeláldozóan és lelkesedéssel harcolt. Az elesett hőst fivére temettette el ideiglenesen Kowelben. A hős hadnagy halála nagy és előkelő rokonságot döntött mély gyászba és az alvinci kerület, amelynek dr. Mayer Ödön a képviselője Gyulafehérvár városa, amelynek köztisztvisletben álló egyénisége, most nagy részvétellel fordulnak a gyászhaborult család felé. A

miniszterelnök meglehangú levélben jelezte ki részvétét a gyászoló képviselőnek.

— **A tüdőbeteg katonák és az elesettek** árvái javára a templomokban és temetőkben eszközölt gyűjtés összesen 126, azaz Egyszázhuszonhat korona. A templomban persely volt kitéve, a temetőkben Pospisil Rezső, Troján Károly, Oláh Lajos és Stork József kongregánisták gyűjtöttek.

— **Hadiárva ügy.** A háborúban elesettek árvái érdekében az Országos Katolikus Szövetség részéről alakított országos hadiárvaügyi bizottság már régebben megindult működése annyira előrehaladt, hogy sok árvának elhelyezéséről gondoskodhatott. A működés tovább folytatása érdekében most felhívjuk mindazokat, akik árvákat elhelyezni akarnak, vagy árvákat gondozásra elvállalnak, hogy erre vonatkozó bejelentésüket a bizottságnál (Országos Katolikus Szövetség, IV. Ferenciek tere 7. III. lépcső, I. emelet 8. Telefon 101-58.) tegyék meg.

**NESTLÉ-FÉLE**  
**CSEPEMŐK GYERMEKLISZT**  
gyermek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után. Mindenkor kapható.  
Próbadozot és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermek nevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság, Wien I., Biberstrasse 18 e

### Szerkesztői üzenetek.

— **H.** Arról a bosszantó sajtóhíbaról íma-mise ne beszéljünk. Az olyan, hogy mindenki, kinek nincs roszakarata, észre vette, hogy hiba. A szerkesztő a sok keserű pilula között ezt is lenyelte. Ja, könnyű kritizálni és tanácsokat adni! A Kávéházi Konrád szerep könnyebb, mint a lövészárokban lenni. Szeretetteljes sorai ritkák a szerkesztői levelek között.

— **Z.** Ahogy parancsolja. De szíveskedjék belátni, hogy hosszú dolgokat nem hozhatunk. A mai ideges és izgatott ember is rövidséget óhajt. Visszaküldtem kivételesen.

— **M.** Sajnos, nem leszek Kolozsvárt.  
— **P.** Püspök urunk névnapjáról nem írunk, mert mindig szidást kaptunk miatta. Mindenki tudja, mikor van — imádkozzék és ne költse pénzét hiába! Soha.

— **S.K. Kolozsvár.** Lehetőleg rövid cikkeket kérünk. Az Absz. címűt, bármennyire helyeseljük is, nem közöljük, nehogy félreértésre adjunk alkalmat.

— **Eszperantista.** Van imprimitural kiadott eszperanto Szentírás is. Kapható: Ader und Borel könyvkiadó cégnél, Dresden, A. Struvestrasse 40.

— **Helyben.** A katonatemetőben azt a gyönyörű német beszédet dr. D. papnevelői énektanár tartotta. Egy másvallású kapitány, több hölgy (más vallású) úgy nyilatkozott, hogy megható, szónoki műremek volt egyszerűségénél fogva. Nyelvezete mintaszerű volt.

— **F. J.** Száma: 92,584. A Comm-ba azt írja, a mire szükség van; az elmúlt hónap végét kell bejegyezni.

Használjunk hadisegély postabélyeget!

### Katolikus családok lapja!

## „ÉLET”

Képes heti folyóirat. Előkelő színvonalon szerkesztett szépirodalmi képes lap. Nem hiányozhatik egyetlen katolikus intelligens család asztaláról sem. Szerkeszti jeles katolikus írók gárdája élén Izsófi Alajos. Előfizetési ára egész évre 20, félévre 10, negyedévre 5 K. Szerkesztőség és kladóhivatal, Budapest, VII., Damjanich-utca 50. Jó lélekkel ajánljuk a változatos tartalmú, aktuális képekben gazdag folyóiratot közönségünk figyelmébe s támogatásába.



## FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN, Alapított 1838. GYÁR:  
VI., Webgasse 43. 600 alkalmazott. Römerstadt, Mähren.

### Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stilusban, valamint

## KÉSZ MISERUHÁK

dús választékban, mindenféle és ó-keresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.